

NR 4 2009

Kulturarv Östergötland

Linköping på väg framåt

Linköpings kulturarv blir mer tillgängligt. Vi kan glädjas åt att vi här i länet blir först med att på ett samlat sätt visa upp även privat film via webben. Det är projektet Linköping på film som nu är inne i sitt slutskede och då lagt ut en egen hemsida bland annat. Även Linköpings stadsarkiv satsar.

Här handlar det om att lyfta fram kartor och ritningar ur arkiven.

Dessutom utspelade sig ju den 10-årsjubilerande Kulturarvsdagen just i Linköping.

I årets sista Nyhetsbrev berättar vi också om samverkan kring våra östgötska torp, hur Kartsök utvidgats med fler arkiv och hur man arbetat fram en ny hemsida för det lokalhistoriska materialet i Valdemarsviks bibliotek. God jul och Gott nytt år!

Kulturarvsdagen firade 10 år med nytt rekord!

Över 150 personer deltog i höstens Kulturarvsdag och det var förstås rekord. Dagen hölls denna gång på läns museet och bestod som vanligt av ett varierat program med en lite extra festkant eftersom det också firades 10-årsjubileum.

Deltagarna bjöds på en provkarta av vad som just nu är aktuellt i länet. Vi fick höra hur man planerar ett nytt museum för Östergötlands idrottshistoria, hur Finspångs bibliotek planerar för ett nytt lokalhistoriskt rum och hur man i Gammalkil använder hemsidan som hjälp i sitt torpinventeringsarbete.

Via filmer, kartor, arkeologiska undersökningar och en festlig prisutdelning till några dagboks-skrivare, landade dagen i en intressant redogörelse av potentialen i Migrationsverkets arkiv och ett avslutande kåseri över de tio gångna åren med Kulturarv Östergötland. Läs mer [här](#).

Kulturarv Östergötland firade 10 år på Kulturarvsdagen.

Bild: Kulturarv Östergötland

Kring Stora torget i Linköping

Kvarteren kring Stora torget har alltid spelat en central del i Linköpings historia. Linköpings stadsarkiv har börjat berätta om de kvarteren på sin hemsida. I text och skannade dokument kan du nu följa arbetet med att tillgängliggöra dokument som hittills mestadels legat dolda i arkiven. Arbetet görs inom ramen för projektet Linköpings landskap och ansikte, som i sin tur är ett delprojekt i samverkansprojektet Linköping genom tiderna. Läs mer [här](#).

Stora Torget 1914.

Bild: Linköpings stadsarkiv

Linköping på film

För Linköpingsfilmen finns numera en egen hemsida som heter Linköping på film. Utifrån några tematiska ingångar kan du njuta av filmer som aldrig tidigare varit publicerade. Som första region i landet har vi i Östergötland inventerat och tillgängliggjort även privat film.

Med avstamp i samarbetet kring Östgötafilm har vi nu flyttat fram positionerna ytterligare. Hemsidan erbjuder längre filmsnuttar och en bättre spelare och dessutom alltså en typ av film som vi tidigare inte haft tillgång till. Med privatfilmens hjälp kommer vi det vanliga livet mycket nära. Vi kan ta del av arbete, fritid, skola och firande av livets högtider. Vi ser också hur staden utvecklats och växt ut. Projektet Linköping på film ingår liksom stadsarkivets projekt Linköpings landskap och ansikte i Linköping genom tiderna. Läs mer [här](#).

Skridskoåkare i Linköping på 1950-talet.

Bild: Bengt Malmgren/
Östergötlands länsmuseum

Torpen i centrum

Torpen har en speciell plats hos många av oss i länet. Östergötland räknas också som ett av de torptätaste områdena i vårt land. I hembygdsrörelsen såväl som inom våra institutioner forskas det idag en hel del i ämnet och ny teknik möjliggör numera en helt annan tillgänglighet till de resultat som efterhand uppnås.

Här i Östergötland har vi samlats kring ett samarbete för att uppmärksamma och utveckla det torparbete som pågår med stor kraft runtom i länet. Kulturarv Östergötland/Östergötlands länsmuseum, Östergötlands hembygdsförbund och Studieförbundet står bakom samarbetet som resulterat i bland annat studiecirkel, seminarier och en egen hemsida. Läs mer [här](#).

Mer arkiv i Kartsök

Nu finns Nationell arkivdatabas (NAD) kopplad till vår Kartsök. Det betyder att du via kommun och socken kan nå direkt in i statens arkiv (Riksarkivet, Krigsarkivet och landsarkiven) samt en hel del andra arkiv i landet. Du får inte tillgång till direkta dokument, men väl en god överblick över den stora mängd som finns, inte minst om Östergötland.

Vi kan också meddela att Riksantikvarieämbetets Kulturmiljösök nu förbättrats, utvidgats och bytt namn till Kringla. Den finns förstås också knuten till Kartsök. Kringla är en samsöks- eller metasöktjänst för kulturmiljöinformation. Kulturmiljöinformation kan vara fornlämningar, byggnader, historiska uppgifter och kartor samt bilder och publikationer. Läs mer [här](#).

Våra serier på hemsidan

Vår serie Byggnader berättar har utökats med en intressant historia om Mjölbys gamla stadshus. Det är Bo Jansson som berättar om tillkomsten av denna arkitektoniska pärla, belägen vid Stora torget. Läs mer [här](#).

I serien Östgötska levnadsöden har vi i december lagt ut den spännande berättelsen om äventyraren Sven Ridderborgs öden och äventyr. Han hamnade bland annat i engelska armén där han deltog i kriget mot boerna i Sydafrika kring förra sekelskiftet. Det är privatforskarna Göran Gunnarsson och Rune Eriksson som skrivit denna fascinerande berättelse. Läs mer [här](#).

Övrigt

I Kriminalvårdsstyrelsens lokaler i Norrköping har man varit tvungen att plocka ned sin utställning om kriminalvårdens historia. Utställningen finns emellertid kvar på nätet och ger en intressant inblick i hur vi har sett på brott och straff under de senaste 400 åren. Läs mer [här](#).

Vi glädjer oss åt att Valdemarsviks bibliotek arbetar för att förbättra sin service inom lokalhistoria. En ny ingång till den egna lokalhistorien har skapats med tydliga hänvisningar för besökaren. Läs mer [här](#).

Torparpar framför sin stuga i Ulrika socken.

Bild: Östergötlands länsmuseum

Mjölby gamla stadshus.

Bild: Bo Jansson

Fånge slagen i järn.

Bild: Kriminalvårdsstyrelsen

www.kulturarvostergotland.se

Redaktör.....Dan Malmsten
dan.malmsten@ostergotlandskansmuseum.se

Grafisk form.....Charlotte Fahlén